

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců Mgr. Ondřeje Mrákoty a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **T. P.,** zastoupený JUDr. Mgr. Josefem Kopřivou, advokátem se sídlem Vodičkova 709/33, Praha 1, proti žalovanému: **Policejní prezident České republiky,** se sídlem Strojnická 935/27, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 5. 1. 2016, č. j. 46 A 61/2014 - 164,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 4114 Kč do třiceti (30) dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce JUDr. Mgr. Josefa Kopřivy, advokáta se sídlem Vodičkova 709/33, Praha 1.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

Žalovaný rozhodnutím ze dne 7. 7. 2014, č. j. PPR-10312-8/ČJ-2014-990131, zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí ředitele Krajského ředitelství policie Středočeského kraje (dál jen „služební funkcionář“) ze dne 10. 2. 2014, č. 540/2014, kterým byl žalobce propuštěn ze služebního poměru podle § 42 odst. 1 písm. j) zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, v relevantním znění (dále jen „služební zákon“).

K žalobě podané u Krajského soudu v Praze (dále jen „krajský soud“) dne 4. 9. 2014 krajský soud rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Krajský soud

shledal důvodnou žalobní námitku, v níž žalobce namítal, že se stal obětí šikany ze strany svého nadřízeného. Krajský soud sice nijak neposuzoval otázku, zda se žalobce obětí šikany skutečně stal či nikoliv, ale konstatoval, že žalobce v odvolání uvedl nejen tuto argumentaci, ale rovněž skutečnosti, které jeho tvrzení mohly podpořit. Zejména uvedl, že o své situaci informoval jak služebního funkcionáře, tak i další osoby (vedoucího odboru vnitřní kontroly M. a vedoucího personálního odboru F.); poukázal také na případ dalšího příslušníka téhož oddělení Janíčka, který požádal o propuštění ze služebního poměru pro neshody s vedoucím oddělení. Žalobce také navrhl důkazy (zejména výslechy svědků) na podporu svých tvrzení. Žalovaný ovšem dle krajského soudu uvedené informace v napadeném rozhodnutí zcela pominul a k žalobcově argumentaci šikanou se vyjádřil pouze hypotézou, že žalobce mohl jako šikanu pociťovat trvání svého nadřízeného na plnění služebních úkonů. Podle krajského soudu popsaným postupem stěžovatel rezignoval na svou povinnost zjistit řádně skutkový stav, neboť neprovedl žádné důkazy, které by tvrzení žalobce potvrdily či vyvrátily. Nereagoval ani na důkazní návrhy žalobce, které uvedl v odvolání, čímž žalovaný zatížil své rozhodnutí také nepřezkoumatelností spočívající v nedostatečném odůvodnění. Krajský soud připomenul, že povinností žalovaného není provést všechny žalobcem požadované důkazy, nicméně je jeho povinností, rozhodne-li se navržené důkazy neprovést, vysvětlit ve svém rozhodnutí, proč navržené důkazy neprovedl. Případná šikana žalobce je přitom relevantní okolností ve vztahu k projednávané věci, a to buď v případě, že by zhoršený psychický stav žalobce byl důsledkem této šikany, anebo v případě, v němž by šikanózní byla sama žádost o zjištění osobnostní způsobilosti. V obou těchto případech (pokud by byly v řízení zjištěny) by bylo propuštění oběti šikany ze služebního poměru krokem nepřípustným.

Obiter dictum krajský soud upozornil také s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 6. 2013, č. j. 6 Ads 19/2013 - 35, publ. pod č. 2916/2013 Sb. NSS (rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), na nepřezkoumatelnost závěrů vedoucího psychologa, který podle jeho názoru nesplňuje požadavky na úplnost a přesvědčivost, jelikož vedle výčtu použitých metod obsahuje jen závěry o osobnosti žalobce, aniž by bylo jakkoli přiblíženo, z jakých skutečností jsou dovozeny. Závěr vedoucího psychologa nijak nevysvětluje, proč žalobce nesplňuje osobnostní předpoklady podle § 1 písm. b), d), h) a j) vyhlášky č. 487/2004 Sb., o osobnostní způsobilosti, která je předpokladem pro výkon služby v bezpečnostním sboru, v relevantním znění (dále jen „vyhláška o osobnostní způsobilosti“). Ze závěru vedoucího psychologa tedy nelze zjistit, proč je osobnost s takovými charakteristikami, jaké má mít dle tohoto závěru žalobce, nezpůsobilá k výkonu služby právě podle uvedených písmen § 1 vyhlášky, a není ani zřejmé, z jakých konkrétních poznatků a na základě jakých úvah vedoucí psycholog dovodil u žalobce osobnostní charakteristiky, které se s požadavky § 1 písm. b), d), h) a j) vyhlášky o osobnostní způsobilosti mají rozcházet.

Proti rozsudku krajského soudu podal žalovaný (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost.

II. Podstatný obsah kasační stížnosti a vyjádření žalobce

Stěžovatel napadá rozsudek krajského soudu z důvodů, které podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

S odkazem na § 42 odst. 1 písm. j) služebního zákona a § 2 písm. c) vyhlášky o osobnostní způsobilosti namítá, že z jeho rozhodnutí a spisového materiálu jsou zřejmé okolnosti, které vedly k domněnce, že žalobce byl osobnostně nezpůsobilý k výkonu služby v bezpečnostním sboru.

Vyhláška o osobnostní způsobilosti v § 2 písm. c) jako jedinou podmínku pro zkoumání osobnostní způsobilosti příslušníka uvádí jednání, na jehož základě se lze domnívat, že příslušník je osobnostně nezpůsobilý k výkonu služby v bezpečnostním sboru. Podle stěžovatele je nepochybné, že zjišťování osobnostní způsobilosti nemůže být zcela bezdůvodné a nesmí být projevem libovůle nebo šikany. Služební funkcionář měl přitom pro svou žádost o zjištění osobnostní způsobilosti dostatek podkladů, aby se mohl domnívat, že jednání žalobce svědčí o tom, že není osobnostně způsobilý k výkonu služby - mimo jiné informace ze spisu Generální inspekce bezpečnostních sborů, podle které žalobce navštěvuje psychiatrickou ambulanci, ze služebních záznamů ppor. A. ze dne 13. 6. 2013, nprap. K. ze dne 25. 6. 2013, prap. M. a ze dne 11. 7. 2013, prap. B. ze dne 12. 7. 2013 a prap. S. ze dne 22. 7. 2013. Z uvedených vyjádření žalobcových spolupracovníků vyplynulo, že žalobcovo jednání při výkonu služby bylo značně emotivní a neslučovalo se s pravidly slušného chování a vystupování příslušníka Policie ČR. Stěžovatel vycházel také z pravidelných hodnocení žalobce, jejichž součástí jsou rovněž záznamy negativních událostí. Žalobce byl přitom na nevhodné chování ve výkonu služby upozorňován a také byl následně seznámen se skutečnostmi, které vedly k domněnce o jeho osobnostní nezpůsobilosti. Stěžovatel zdůraznil, že jediným podkladem pro rozhodnutí služebního funkcionáře o propuštění příslušníka ze služebního poměru z důvodu uvedeného v § 42 odst. 1 písm. j) služebního zákona je posudek psychologa bezpečnostního sboru, jehož cílem je na základě odborného psychologického zkoumání objektivizovat domněnku služebního funkcionáře. Krajský soud ovšem konkrétní důvody uvedené v napadeném rozhodnutí, na kterých byla založena domněnka o osobnostní nezpůsobilosti, vůbec nezkoumal. Krajský soud uvedl, že stěžovatel rezignoval na svou povinnost řádně zjistit skutkový stav, neboť neprovedl žádné důkazy, které by tvrzení žalobce stran šikany potvrdily či vyvrátily. Stěžovatel má ovšem za to, že pokud svou domněnku o osobnostní nezpůsobilosti odůvodnil uvedenými podklady, byla jeho domněnka řádně podložená a nebylo nutné provádět další dokazování. Služební funkcionáři ve svých rozhodnutích vycházeli z dostatečně zjištěného skutkového stavu, úsudek o osobnostní způsobilosti si nevytvářeli sami, vycházeli z posouzení odborné psychologické otázky, která může být zodpovězena jen psychologem bezpečnostního sboru. Krajský soud svým výkladem nepřípustně rozšířil podmínky, které musí být podle § 42 odst. 1 písm. j) služebního zákona a vyhlášky o osobnostní způsobilosti splněny pro to, aby byl příslušník bezpečnostního sboru propuštěn ze služebního poměru. Žalobce nebyl propuštěn ze služebního poměru na základě domněnky služebního funkcionáře, ale na základě posudku psychologa bezpečnostního sboru.

Přestože krajský soud zformuloval svůj názor na nepřezkoumatelnost závěru vedoucího psychologa pouze nad rámec rozhodovacích důvodů, je podle názoru stěžovatele názor krajského soudu v dané věci nepřiléhavý. Krajský soud odkazuje na

rozsudek Nejvyššího správního soudu, který vycházel ze znění vyhlášky o osobnostní způsobilosti účinného do 31. 12. 2012. V nyní projednávané věci podle názoru stěžovatele závěr psychologa splňuje náležitosti požadované novelizovaným zněním § 5 vyhlášky o osobnostní způsobilosti. Závěr psychologa obsahuje metody použité při zjišťování osobnostní způsobilosti, osobnostní charakteristiky, kterým žalobce nevyhověl, a odůvodnění výsledku zjišťování osobnostní způsobilosti. Takto formulovaný závěr je úplný a přesvědčivý.

Žalobce navrhl zamítnutí kasační stížnosti, se závěry krajského soudu se ztotožnil, přičemž považuje za mylnou úvahu stěžovatele o nepřiléhavosti rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 6. 2013, č. j. 6 Ads 19/2013 - 35, publ. pod č. 2916/2013 Sb. NSS, z důvodu jiného znění vyhlášky o osobnostní způsobilosti.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

Nejvyšší správní soud nejdříve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a za stěžovatele jedná jeho zaměstnanec, který má vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

Soud dále přistoupil k posouzení kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí krajského soudu netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

Dospěl přitom závěru, že (ačkoliv je třeba některé závěry krajského soudu podrobit drobné korekci) kasační stížnost **není důvodná**.

Podle § 42 odst. 1 písm. j) služebního zákona příslušník musí být propuštěn, jestliže podle posudku psychologa bezpečnostního sboru pozbyl osobnostní způsobilost k výkonu služby.

Podle § 1 vyhlášky o osobnostní způsobilosti osobnostní charakteristiky, které jsou předpokladem pro výkon služby v bezpečnostním sboru, splňuje občan nebo příslušník, pokud je

a) intelektově v pásmu průměru nebo vyšším,
b) emočně stabilní,
c) psychosociálně vyzrálý,
d) odolný vůči psychické zátěži,
e) s žádoucí motivací, postoji a hodnotami,
f) bez nedostačivosti v oblasti volních procesů,
g) bez nedostačivosti v oblasti poznávacích procesů,
h) bez nedostačivosti v oblasti autoregulace,
i) bez znaků nežádoucí agresivity a
j) bez psychopatologické symptomatiky.

Podle § 5 odst. 1 vyhlášky o osobnostní způsobilosti musí závěr psychologa vždy obsahovat alespoň tyto náležitosti:

a) jméno (jména), příjmení, akademický titul a datum narození posuzované osoby,

b) sdělení, zda posuzovaná osoba je nebo není osobnostně způsobilá pro výkon služby v bezpečnostním sboru nebo na služebním místě v rámci bezpečnostního sboru, pro které je stanoven jiný zvláštní požadavek osobnostní způsobilosti,

c) název psychologického pracoviště a otisk jeho razítka nebo na služebním místě v rámci bezpečnostního sboru, pro které je stanoven jiný zvláštní požadavek osobnostní způsobilosti,

d) titul, jméno (jména) a příjmení psychologa, který osobnostní způsobilost zjišťoval, a jeho vlastnoruční podpis,

e) datum vyhotovení,

f) poučení o možnosti podat návrh na přezkoumání závěru vedoucímu psychologického pracoviště bezpečnostního sboru (dále jen „vedoucí psycholog“).

Podle odst. 2 citovaného ustanovení (účinného od 1. 1. 2013) obsahuje závěr psychologa v případě zjišťování osobnostní způsobilosti z důvodu uvedeného v § 2 písm. c) (na základě jednání příslušníka se lze domnívat, že příslušník je osobnostně nezpůsobilý k výkonu služby v bezpečnostním sboru) kromě náležitostí uvedených v odstavci 1 také

a) metody uvedené v § 4 odst. 4 použité při zjišťování osobnostní způsobilosti,

b) osobnostní charakteristiku podle § 1, které posuzovaná osoba nevyhověla, a

c) odůvodnění výsledku zjišťování osobnostní způsobilosti.

Proces vedoucí k ověření osobnostní způsobilosti příslušníka [srov. § 92 odst. 3 písm. e) služebního zákona, § 2 písm. c), § 3 a § 4 odst. 1 vyhlášky o osobnostní způsobilosti] není samoúčelný. Jak již zdejší soudu uvedl v rozsudku ze dne 21. 6. 2013, č. j. 6 Ads 19/2013 - 35, publ. pod č. 2916/2013 Sb. NSS (dále jen „rozsudek šestého senátu“, jehož závěry jsou aplikovatelné i v nyní projednávané věci - podrobněji viz níže), smyslem procesu *„je zajistit, aby služební funkcionář jakožto orgán s pravomocí rozhodovat ve věcech služebního poměru (§ 2 odst. 6 zákona o služebním poměru) byl od samého počátku informován o situaci konkrétního příslušníka a vážných důvodech, které by mohly zakládat domněnku o jeho osobnostní nezpůsobilosti. Služební funkcionář je odpovědný za bezpečnostní sbor, resp. příslušníky, jež mu podléhají, a za péči o ně (§ 77 zákona o služebním poměru) a musí být schopen vyhodnotit okolnosti a míru závažnosti situace s ohledem na dosavadní průběh služby příslušníka podle jeho služebního hodnocení, resp. průběžného každoročního hodnocení, odměn či kázeňských prohřešků. Služba v bezpečnostním sboru je nepochybně velmi náročná, jinak by ani nemusely být na příslušníky kladeny náročné požadavky v oblasti jejich osobnostní způsobilosti; proto také zákon o služebním poměru výslovně stanoví, že bezpečnostní sbor pro své příslušníky zajišťuje mimo jiné též psychologickou péči [§ 77 odst. 11 písm. l)], což nemožno zaměňovat s odesláním příslušníka k vyšetření jeho osobnostní způsobilosti při prvním náznaku obtíží v psychické oblasti. Teprve na základě komplexního zhodnocení situace, jehož součástí by pravidelně měl být také pohovor služebního funkcionáře s příslušníkem, při němž se příslušník dozví o okolnostech, jež by mohly zpochybňovat jeho osobnostní způsobilost, a který může mnohé osvětlit, si může služební funkcionář kvalifikovaně osvojit, resp. potvrdit domněnku o osobnostní nezpůsobilosti příslušníka a odeslat jej k psychologickému vyšetření s vědomím důsledků, které to může mít.“* Dále je třeba uvést, že *„z důvodu zvýšeného rizika*

svévole a zneužití institutu zjišťování osobnostní způsobilosti pramenícího ze skutečnosti, že stěžejním podkladem rozhodnutí o propuštění ze služebního poměru je odborné psychologické posouzení, jež se co do výsledku vzpírá standardním možnostem přezkumu ve správním řízení i ve správním soudnictví, navíc psychologa bezpečnostního sboru, jenž má z povahy věci služební, případně pracovní vztah ke služebním funkcionářům bezpečnostního sboru, je třeba klást zvýšený důraz na to, aby při zjišťování tohoto podkladu služební funkcionář a psychologové bezpečnostního sboru postupovali důsledně podle výše (a v tomto rozsudku i níže - pozn. NSS) *popsaných ustanovení o řízení.*"

Služební zákon obsahuje v § 169 a násl. citovaného zákona speciální úpravu správního řízení ve věcech služebního poměru, ve kterých se rozhoduje o právech nebo povinnostech účastníků. Tato právní úprava se vztahuje rovněž na řízení o vydání rozhodnutí o propuštění příslušníka podle § 42 odst. 1 písm. j) služebního zákona (srov. rozsudek šestého senátu, body [20], [21] a [30]).

Podle § 174 odst. 1 služebního zákona má účastník v řízení ve věcech služebního poměru právo

a) nahlížet do spisu a pořizovat si z něj výpisy, navrhovat důkazy a činit jiné návrhy po celou dobu řízení, na poskytnutí informací o řízení potřebných k hájení svých práv a oprávněných zájmů, vyjádřit v řízení své stanovisko, klást otázky svědkům a znalcům, a

b) vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k jeho podkladům, ke způsobu jejich zjištění, popřípadě navrhnout jejich doplnění.

Podle § 181 odst. 5 služebního zákona uvede služební funkcionář v rozhodnutí důvody vydání rozhodnutí, z jakých podkladů vycházel při rozhodnutí, jakými úvahami byl veden při jejich hodnocení a při výkladu právních a služebních předpisů, jakož i způsob, jakým se vypořádal s návrhy a námitkami účastníka a s jeho vyjádřením k podkladům rozhodnutí. Jak plyne z rozsudku šestého senátu (zejm. body [31] a [32]), z odůvodnění rozhodnutí o propuštění příslušníka ze služebního poměru *„musí vyplývat vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení.* [...] *Pokud není z odůvodnění rozhodnutí zřejmé, proč příslušný orgán nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení či proč považoval námitky účastníka za liché, mylné či vyvrácené, je toto rozhodnutí nutné považovat za nepřezkoumatelné, a to zejména v situaci, kdy je tato právní argumentace z hlediska účastníka klíčová. Nestačí, pokud je pouze uvedena nesprávnost dané argumentace, avšak není uvedeno, v čem konkrétně tato nesprávnost spočívá.*"

Podle § 190 odst. 7 služebního zákona přezkoumává odvolací orgán napadené rozhodnutí a řízení, které mu předcházelo, v rozsahu, jaký je uveden v odvolání. Zákonnost přezkoumává v celém rozsahu. K vadám řízení přihlíží jen tehdy, pokud mohly mít vliv na zákonnost nebo správnost napadeného rozhodnutí.

Ve vztahu k výše citovaným ustanovením je pro nyní projednávanou věc podstatné rovněž vymezit povahu posudku psychologa bezpečnostního sboru a jeho relevanci v řízení o propuštění příslušníka ze služebního poměru podle § 42 odst. 1 písm. j) služebního zákona. Také k této otázce se již Nejvyšší správní soud několikrát vyslovil, např. v rozsudku šestého senátu, podle něhož „[z]*ávěr psychologa vydaný ve smyslu § 5*

vyhlášky o osobnostní způsobilosti je třeba vnímat jen jako podklad správního rozhodnutí o propuštění ze služebního poměru, byť zpravidla stěžejní, který v konečné fázi podléhá soudnímu přezkumu. Takový podklad tedy může být služebním funkcionářem a následně správním soudem přezkoumán např. z hlediska jeho vad, nedostatku opory ve spisech, rozporu se spisy, anebo z hlediska vad řízení při zjišťování skutkové podstaty. I kdyby zákon o služebním poměru, resp. vyhláška o osobnostní způsobilosti, obsahovaly jen minimalistický požadavek na odůvodnění závěru psychologa, resp. rozhodnutí o propuštění ze služebního poměru, skutečnost, že toto rozhodnutí je plně přezkoumatelné ve správním soudnictví, nemůže mít jiný důsledek, než že odůvodnění přezkoumávaného správního rozhodnutí musí mít takovou obsahovou kvalitu, aby je mohl správní soud podrobit standardnímu soudnímu přezkumu." Služební funkcionář je tedy oprávněn žádat doplnění podkladů, případně i nové vyšetření, je-li to pro jeho rozhodnutí o propuštění příslušníka ze služebního poměru nezbytné. Bez ohledu na požadavky služebního zákona a vyhlášky o osobnostní způsobilosti na podrobnost posudku psychologa je třeba trvat na dostatku podkladů, řádném odůvodnění a dostatečnosti argumentů správních orgánů v jejich rozhodnutích (viz též rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 4. 2015, č. j. 1 As 47/2015 - 35, a ze dne 21. 1. 2016, č. j. 9 As 296/2015 - 31). Posudek psychologa je tedy závazným, avšak nikoliv jediným podkladem rozhodnutí o propuštění příslušníka ze služebního poměru podle § 42 odst. 1 písm. j) služebního zákona.

Spornou otázkou v nyní projednávané věci je zejména výklad a aplikace § 42 odst. 1 písm. j) služebního zákona ve spojení s § 1 a § 5 vyhlášky o osobnostní způsobilosti. S uvedeným souvisí rovněž otázka, zda žalovaný zjistil skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a dostál své povinnosti vypořádat se ve svém rozhodnutí s návrhy a námitkami žalobce.

Předně je třeba uvést, že krajský soud žalovanému *a priori* nevytkl, že by nesprávně vyložil a aplikoval § 42 odst. 1 písm. j) služebního zákona, avšak shledal rozhodnutí stěžovatele nepřezkoumatelným, neboť v odůvodnění rozhodnutí byla zcela opomenuta tvrzení žalobce týkající se šikany a důkazní návrhy na jejich podporu. S tímto závěrem se Nejvyšší správní soud ztotožňuje. Odůvodnění rozhodnutí stěžovatele skutečně nemůže obstát ve světle § 181 odst. 5 služebního zákona, podle něhož musí obsahovat mj. pojednání o způsobu, jakým se vypořádal s návrhy (včetně důkazních) a námitkami žalobce a s jeho vyjádřením k podkladům rozhodnutí. Názor vyslovený stěžovatelem, že žalobce mohl jako šikanu pociťovat trvání nadřízeného na plnění služebních úkonů, je v uvedeném ohledu nedostatečný, neboť jej nelze považovat za reakci na tvrzení žalobce související s šikanou, např. že o své situaci informoval jak služebního funkcionáře, tak další osoby (vedoucího odboru vnitřní kontroly M. a vedoucího personálního odboru F.), poukázal na případ dalšího příslušníka téhož oddělení J., který požádal o propuštění ze služebního poměru pro neshody s vedoucím oddělení, uvedl, že vedoucí oddělení vyzýval další příslušníky k sepisování záznamů o incidentech s žalobcem, přičemž na podporu uvedeného navrhl důkazy, zejména výslechy svědků a písemné doklady. Z rozhodnutí žalovaného neplyne, že by tyto důkazy byly provedeny a hodnoceny, resp. bylo zdůvodněno, proč k jejich provedení stěžovatel nepřistoupil.

Nejvyšší správní soud, stejně jako krajský soud nepředjímá, zda jsou tvrzení žalobce, že se stal obětí šikany, pravdivá. Soudy rovněž nevyslovují názor, že podklady,

které správní orgány shromáždily (a na něž žalovaný odkazuje ve svém rozhodnutí a v kasační stížnosti), nemohou být pro nyní projednávanou věc relevantní. Avšak v situaci, kdy žalobce uváděl konkrétní tvrzení o šikaně (která spojoval s argumentací, že záznamy, které na něj psali kolegové a nadřízení, byly součástí šikany ze strany vedoucího oddělení), bylo nezbytné, aby se správní orgány s uvedenými tvrzeními a důkazy označenými na jejich podporu vypořádaly. To platí tím spíše, že žalovaný vypořádal námitku žalobce stran šikany v podstatě pouze odkazem na služební záznamy, z nichž plynou skutečnosti v neprospěch žalobce, avšak jejichž objektivitu žalobce rozporoval. V tomto ohledu je nezbytné, aby stěžovatel svůj postup a odůvodnění rozhodnutí precizoval.

Dále nelze stěžovateli přisvědčit v tom, že by posudek psychologa bezpečnostního sboru byl jediným nezbytným podkladem pro rozhodnutí o propuštění příslušníka ze služebního poměru. Jedná se o podklad závazný, což neznamená totéž jako „jediný“, anebo nezpochybnitelný. Nadto, stěžovatel je sice vázán odbornými závěry psychologa, je však odpovědný za to, aby posudek splňoval požadavky úplnosti, přesvědčivosti a přezkoumatelnosti, tj. aby měl všechny nezbytné náležitosti, netrpěl právními vadami či nedostatečností ohledně zjišťování skutkového stavu, nedostatkem opory či rozporem se spisy apod. (podrobněji viz výše).

V nyní projednávané věci krajský soud opřel své úvahy o nedostatečnosti závěru psychologa (byť vyslovené pouze *obiter dictum*) o rozsudek šestého senátu, který se týká vyhlášky o osobnostní způsobilosti ve znění do 31. 12. 2012, kdy ještě neplatil § 5 odst. 2 citované vyhlášky, stanovící další náležitosti posudku psychologa. Závěry vyslovené v rozsudku šestého senátu jsou však zobecnitelné a aplikovatelné i pro aktuální právní stav. Nejvyšší správní soud souhlasí s hodnocením krajského soudu, že v daném případě závěr psychologa výše uvedené požadavky nesplňuje. Vedle výčtu použitých metod totiž obsahuje pouze závěry o osobnosti žalobce, aniž by bylo jakkoliv přiblíženo, z jakých skutečností jsou dovozeny, a vysvětleno, proč žalobce nesplňuje osobnostní předpoklady. Jinak řečeno, ze závěru vedoucího psychologa nelze zjistit, proč je osobnost s takovými charakteristikami, jaké má dle závěru žalobce, nezpůsobilá k výkonu služby a není ani zřejmé, z jakých konkrétních poznatků a na základě jakých úvah vedoucí psycholog dovodil u žalobce osobnostní charakteristiky, které se s požadavky § 1 písm. b), d), h) a j) vyhlášky o osobnostní způsobilosti mají rozcházet. Je na stěžovateli, aby učinil nezbytné kroky vedoucí k odstranění vad posudku psychologa tak, aby na jeho základě bylo možné vydat zákonné a přezkoumatelné rozhodnutí ve věci služebního poměru.

Byť se Nejvyšší správní soud v obecné rovině ztotožňuje s právním posouzením v napadeném rozsudku, je třeba korigovat závěr krajského soudu týkající se důsledků případně zjištěné šikany. Lze souhlasit, že šikana žalobce je relevantní okolností ve vztahu k projednávané věci, a to buď v případě, že by zhoršený psychický stav žalobce byl důsledkem této šikany, anebo v případě, kdy by šikanózní byla sama žádost o zjištění osobnostní způsobilosti. S čím však Nejvyšší správní soud nemůže souhlasit, je závěr, že v obou těchto případech by bylo propuštění oběti šikany ze služebního poměru bez dalšího krokem nepřípustným.

Účelem § 42 odst. 1 písm. j) služebního zákona (jakož i dalších jeho ustanovení, např. § 15) je zajistit, aby činnost příslušníka Policie České republiky vykonávaly pouze

osoby, které jsou k výkonu služby zdravotně, osobnostně a fyzicky způsobilé. V této souvislosti je přitom nerozhodné, jak ke ztrátě zdravotní, osobnostní či fyzické způsobilosti došlo. Předmětné ustanovení *a priori* nemá ve vztahu k propouštěnému příslušníkovi sankční povahu. Jeho prvořadým účelem je zajištění toho, aby náročné úkoly, které Policie České republiky jako jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor plní, vykonávaly pouze osoby k tomu zdravotně, osobnostně a fyzicky způsobilé. Tuto způsobilost lze pozbýt různými způsoby, a to také bez vlastního zavinění, popř. v důsledku protiprávního jednání jiné osoby. Ani v takovýchto případech však nelze připustit, aby pravomoci Policie České republiky vykonávaly osoby, které k tomu nejsou z uvedených hledisek způsobilé. S ohledem na uvedené není správný názor krajského soudu, že v případě, že by zhoršený psychický stav žalobce byl důsledkem údajné šikany, anebo v případě, v níž by šikanózní byla sama žádost o zjištění osobnostní způsobilosti, by bylo propuštění oběti šikany ze služebního poměru krokem nepřípustným. Uvedené by mohlo vést k ohrožení plnění úkolů Policie České republiky, neboť tyto úkoly spojené s významnými pravomocemi včetně použití střelných zbraní by mohly vykonávat osoby k tomu zjevně nezpůsobilé, v krajním případě nebezpečné sobě i svému okolí. To ovšem ze zřejmých důvodů připustit nelze. Na druhou stranu je však třeba poznamenat, že nelze bez dalšího propustit příslušníka, u něhož je ztráta způsobilosti pouze přechodného a řešitelného charakteru, tím spíše, pokud k ní došlo v důsledku protiprávního jednání, např. právě šikany. Jak již bylo uvedeno výše, také proto nelze příslušníka odeslat k vyšetření osobnostní způsobilosti při prvním náznaku obtíží v psychické oblasti, nicméně k tomuto kroku musí vést zjištění natolik závažného a nikoliv přechodného a řešitelného jednání příslušníka, které vede k domněnce o jeho osobnostní nezpůsobilosti k výkonu služby v bezpečnostním sboru ve smyslu § 15 služebního zákona [srov. též § 1 a § 2 písm. c) vyhlášky o osobnostní způsobilosti].

Nejvyšší správní soud opětovně zdůrazňuje, že stejně jako krajský soud v této věci neposuzoval pravdivost tvrzení žalobce; je na stěžovateli, aby za účelem ověření či vyvrácení žalobcových tvrzení v dalším řízení doplnil dokazování (resp. osvětlil, proč ten který důkaz neprovedl) a zjistil skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Případný závěr o tom, že žalobce se skutečně stal obětí šikany, sám o sobě nevylučuje splnění podmínek pro jeho propuštění podle § 42 odst. 1 písm. j) služebního zákona, jehož účel je podrobně vyložen výše. Ochrana proti případnému protiprávnímu chování (šikaně) a jeho důsledkům je žalobci poskytnuta jiným způsobem (např. § 77 služebního zákona, ale také dalšími, v krajním případně i trestními předpisy právního řádu České republiky).

S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že námitka nesprávného posouzení právní otázky krajským soudem není důvodná.

IV. Závěr a náklady řízení

Ze všech shora vyložených důvodů Nejvyšší správní soud uzavírá, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s.).

O nákladech řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na

náhradu nákladů nenáleží. Žalobce měl ve věci plný úspěch, má tak právo na náhradu nákladů řízení, které důvodně vynaložil. Nejvyšší správní soud přiznává žalobci náhradu nákladů za jeden úkon právní služby učiněný právním zástupcem žalobce JUDr. Mgr. Josefem Kopřivou, advokátem, a to písemné podání ve věci samé, tj. vyjádření ke kasační stížnosti stěžovatele [§ 11 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) a § 7 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, (advokátní tarif)], tedy celkem 3100 Kč. Tomu odpovídá náhrada hotových výdajů za úkon 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Protože je advokát plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se tento nárok o částku odpovídající dani, která činí 714 Kč. Náhradu nákladů řízení za úkon převzetí právního zastoupení, kterou žalobce rovněž nárokoval v podání ze dne 9. 2. 2016, zdejší soud nepřiznal, neboť za tento úkon právní služby mu byla náhrada nákladů řízení přiznána již v řízení před krajským soudem. Stěžovatel je tedy povinen nahradit žalobci k rukám jeho advokáta náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši 4114 Kč. K jejímu uhrazení byla stanovena stěžovateli přiměřená lhůta třiceti (30) dní.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 12. ledna 2017

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu